

Автор фото – пресслужба Міністерства освіти і науки України

Право здобувати початкову освіту у школі, найближчій до місця проживання – це право за Законом чи «закріпачення»?

Дитина НЕ ЗОБОВ'ЯЗАНА, а МАЄ ПРАВО навчатися в закладі освіти, на території обслуговування якого вона проживає. І таке її право ГАРАНТОВАНЕ Законом України «Про освіту».

Відповідно до абзаців другого і третього частини 1 статті 13 Закону України «Про освіту» кожна особа має право здобувати початкову та базову середню освіту в закладі освіти (його філії), що найбільш доступний та наближений до місця проживання особи. Це право ГАРАНТУЄТЬСЯ, але не виключає можливість для батьків обрати інший заклад освіти.

Зазначена гарантія реалізується через частину 7 статті 18 Закону України «Про загальну середню освіту», згідно з якою «ПРАВО НА ПЕРШОЧЕРГОВЕ ЗАРАХУВАННЯ до початкової школи мають діти, які проживають на території обслуговування цієї школи».

Якщо батьки бажають віддати свою дитину в початкову школу, яка не закріплена за місцем проживання – вони можуть зробити це. Необхідно подати заяву на зарахування в обрану школу на вільні місця. Зарахування на вільні місця відбуватиметься за результатами жеребкування, основні положення якого передбачені главою 2 розділу II Порядку .

Але в будь-якому разі за ними залишається право на місце у школі за місцем проживання, за умови подання до 31 травня відповідної заяви про зарахування до цієї школи.

Простими словами, після відміни всіх конкурсів, на яких перевірялися, по суті, не знання (перевірку яких знань можна проводити для 6-річних дітей?), а фінансова спроможність батьків, доступ до початкової школи в престижних ліцеях та гімназіях отримали діти, які живуть поруч.

Якщо батьки (один з батьків) дитини вирішили скористатися наданим Законом гарантованим правом, що і коли вони мають зробити?

Заяву про зарахування потрібно подати до школи до 31 травня.

Форма заяви (додаток 1 до Порядку) передбачає можливість повідомлення наявності права на першочергове зарахування і у випадку наявності такого права – можливість зазначення назви і реквізитів документа, що підтверджує проживання на території обслуговування закладу освіти.

До заяви додаються копія свідоцтва про народження дитини (під час подання копії пред'являється оригінал) та оригінал або копія медичної довідки за формою первинної облікової документації № 086-1/о «Довідка учня загальноосвітнього навчального закладу про результати обов'язкового медичного профілактичного огляду», затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16 серпня 2010 року № 682, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10 вересня 2010 року за № 794/18089.

У разі наявності та за бажанням одного з батьків дитини з особливими освітніми потребами до заяви можуть додаватися оригінал або копія висновку про комплексну (чи повторну) психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини чи витягу з протоколу засідання психолого-медико-педагогічної консультації для зарахування дитини в інклюзивний чи спеціальний клас.

Яким документом має бути підтверджене місце проживання дитини чи одного з її батьків?

Наразі Порядок не містить конкретного переліку документів, які підтверджують місце проживання дитини чи одного з її батьків.

Ми рекомендуємо батькам дітей і директорам шкіл орієнтуватися на наступний перелік документів, що можуть підтверджувати місце проживання дитини (одного з її батьків) та що можуть бути пред'явлені під час подання заяви про зарахування:

- 1) паспорт громадянина України (тимчасове посвідчення громадянина України, посвідка на постійне проживання, посвідка на тимчасове проживання, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист, довідка про звернення за захистом в Україні) одного з батьків дитини;
- 2) довідка про реєстрацію місця проживання/перебування особи (дитини або одного з її батьків), що видається відповідно до Правил реєстрації місця проживання та Порядку передачі органами реєстрації інформації до Єдиного державного демографічного реєстру, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02 березня 2016 року № 207;
- 3) витяг з Єдиного державного демографічного реєстру щодо реєстрації місця проживання/перебування особи (дитини або одного з її батьків);
- 4) довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;
- 5) документ, що засвідчує право власності на відповідне житло (свідоцтво про право власності, витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, договір купівлі-продажу тощо);
- 6) рішення суду, яке набрало законної сили, про надання особі права на вселення до житлового приміщення, визнання за особою права користування житловим приміщенням або права власності на нього, права на реєстрацію місця проживання;

7) документ, що засвідчує право користування житлом (договір найму, піднайму, оренди тощо), укладений між фізичними особами за умови, що користування відповідним житлом є реальним і здійснюється за згодою та волевиявленням власника майна; засвідчення цих двох обставин може відбуватися в різний, але прийнятний спосіб чи укладений між юридичною і фізичною особами, зокрема щодо користування кімнатою в гуртожитку;

8) довідка про проходження служби у військовій частині (додаток 10 Правил реєстрації місця проживання, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02 березня 2016 року № 207);

9) акт обстеження умов проживання (додаток 9 до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 року № 866);

10) акт обстеження матеріально-побутових умов (затверджений наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 28 квітня 2004 року № 95, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08 червня 2004 року за № 703/9302);

11) будь-який інший документ, що ПІДТВЕРДЖУЄ МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ дитини чи одного з її батьків.

Звертаємо увагу на те, що цей перелік не є вичерпним, Міністерство продовжує вести консультації щодо цього питання і найближчим часом будуть надані додаткові роз'яснення.

Насамкінець варто наголосити на тому, що будь-який офіційний документ, в якому зазначене місце проживання дитини чи одного з її батьків, форма якого визначена законодавством і який виданий органом державної влади чи органом місцевого самоврядування в установленому законодавством порядку - є достатнім для підтвердження місця проживання дитини і, відповідно, її права на першочергове зарахування до початкової школи.

Хто має право на одночасне зарахування з дітьми, які проживають на закріпленій за закладом освіти території?

Згідно з підпунктом 1 пункту 3 глави 1 розділу II Порядку до 01 червня включно зараховуються усі діти, місце проживання яких на території обслуговування закладу освіти підтверджене, а також діти, які є рідними (усиновленими) братами та/або сестрами дітей, які здобувають освіту у цьому закладі, чи дітьми працівників цього закладу освіти, чи випускниками дошкільного підрозділу цього закладу освіти (у разі його наявності).

Порядок не визначає пріоритетність у зарахуванні дітей цих чотирьох категорій, але говорить, що мають бути зараховані УСІ такі діти.